

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบฐานข้อมูล
เพื่อการบริหารจัดการประชากรผู้สวัสดิการ
เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

จัดทำโดย นางสาวสุดจิตร ลาภเลิศสุข
รหัส 89020

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 89
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2562
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบฐานข้อมูล
เพื่อการบริหารจัดการประชารัฐสวัสดิการ
เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

จัดทำโดย นางสาวสุดจิตร ลาภเลิศสุข
รหัส 89020

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 89
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2562

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

(หน้าอนุมัติ)
สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตร
นักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ .....

(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ .....

(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ .....

(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ .....

(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันรวมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และมาตรา 71 วรรคสาม รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมทั้งให้การบำบัด ฟื้นฟู และเยียวยา ผู้ถูกกระทำดังกล่าว และวรรคสี่ ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้เพื่อความเป็นธรรม

รัฐบาลจึงได้กำหนดการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยได้กำหนดตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 1) ความแตกต่างของรายได้ และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร 2) ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน 3) ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และ 4) คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 อีกทั้งยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้วยเช่นกัน จึงเป็นการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า รัฐบาลให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสและความเท่าเทียมกันให้กับคนในสังคม และให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มคนที่พึงได้รับอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ซึ่งการจัดสวัสดิการของรัฐเป็นแนวทางหนึ่งในการดำเนินการตามกรอบยุทธศาสตร์ที่กำหนด

การจัดสวัสดิการของรัฐที่ผ่านมา แม้จะมีความพยายามในการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานที่พึงได้รับอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม แต่ผลสำเร็จของการดำเนินการกลับยังไม่สามารถสนับสนุนแนวนโยบายที่จะช่วยให้คนไทยหลุดพ้นจากความยากจน ในขณะที่ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ปัญหาการจัดสวัสดิการไม่ทั่วถึงหรือไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายจะยิ่งมีจำนวนมากขึ้น และสาเหตุของปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการบริหารจัดการข้อมูลในการจัดสวัสดิการ เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการของรัฐมีจำนวนมากที่มีทิศ

ทางการดำเนินการที่แตกต่างกัน และสาเหตุที่สำคัญ คือ การไม่มีฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องส่งผลให้การจัดสวัสดิการให้แก่ผู้มีสิทธิ์ที่ผ่านมาจึงประสบปัญหาไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย การจ่ายสวัสดิการซ้ำซ้อน การจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ไม่มีสิทธิ์ และยังเกิดการทุจริตได้โดยง่าย

ต่อมามีการตราพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. 2562 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2562 เพื่อให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน และมีความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยให้จัดตั้งกองทุนพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เพื่อใช้จ่ายในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยหรือเพื่อสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท และกำหนดให้มีคณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธาน และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และหนึ่งในหน้าที่สำคัญของคณะกรรมการชุดนี้ คือ จัดให้มีฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งกำกับดูแลการบริหารจัดการ ตรวจสอบข้อมูลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ และประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ

กรมบัญชีกลางเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลังที่มีภารกิจโดยตรงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐ จึงเป็นหน่วยงานที่สามารถรวบรวมข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง ประกอบกับได้รับมอบหมายจากกระทรวงการคลังให้ดำเนินการจัดทำระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม ซึ่งเป็นการดำเนินการภายใต้ National e - Payment Master Plan โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการส่งเสริมให้มีฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับสวัสดิการของภาครัฐควบคู่กับการจ่ายเงินให้แก่ประชาชนโดยตรงผ่าน Any ID และเริ่มใช้ระบบงานตั้งแต่รัฐบาลได้จัดทำโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเมื่อเดือนตุลาคม 2560 และยังมีให้นำสวัสดิการประเภทอื่นมาจ่ายผ่านระบบดังกล่าวด้วย

ผู้ศึกษาเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องมีระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการประชากรรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม จึงกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง “การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการประชากรรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ซึ่งพัฒนาโดยกรมบัญชีกลาง เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมทั้งด้านภารกิจหลักที่กำกับการใช้จ่ายเงินของแผ่นดินมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและเหมาะสมมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินการกิจอยู่แล้ว อีกทั้งกรมบัญชีกลางเป็นองค์ประกอบหนึ่งในคณะกรรมการประชากรรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดให้มีฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการจัดประชากรรัฐสวัสดิการ การกำกับดูแล การบริหารจัดการ การประเมินผลการดำเนินการได้อย่างเหมาะสม และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลตามข้อเสนอ เป็นการดำเนินการต่อยอดจากระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมที่ได้ดำเนินการมาแล้ว รวมทั้งการพัฒนาแนวทางการเชื่อมโยงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบงานอื่นของกรมบัญชีกลางและหน่วยงานภายนอก โดยมีการนำเทคโนโลยีการทำ Big Data Analytics ซึ่งเป็นกระบวนการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อดูรายละเอียดของข้อมูลและสามารถคาดการณ์แนวโน้ม หรือการพยากรณ์ล่วงหน้าจากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ได้ ซึ่งจะช่วยให้มีประสิทธิภาพในการนำมาใช้ในการตัดสินใจ วางแผน และกำหนดนโยบายการทำงานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำมากยิ่งขึ้น ซึ่งถือว่าการดำเนินการเชิงรุกโดยไม่รอให้เกิดปัญหาขึ้นมาเสียก่อน

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการประชากรรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมจะต้องได้รับความร่วมมือกับหน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินการจัดสวัสดิการประเภทต่าง ๆ และหน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลในการเตรียมความพร้อมของระบบงานที่ต้องมีการเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และการปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ ที่อาจเป็นข้อจำกัดในการเปิดเผยข้อมูลหรือขั้นตอนดำเนินการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้การพัฒนาระบบฐานข้อมูลดังกล่าวสำเร็จเป็นรูปธรรม ผู้ศึกษามีความคาดหวังว่า เมื่อมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลตามข้อเสนอแล้วจะก่อให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ ดังนี้

ผลผลิต : “ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการประชากรรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ที่เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการการจัดสวัสดิการของรัฐทุกประเภทต่าง ๆ

แบบบูรณาการที่สามารถกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้

ผลลัพธ์ : คนไทยและสังคมไทยมีความอยู่ดีมีสุขอย่างเท่าเทียมและมีความเสมอภาค รวมทั้งการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส. 1) รุ่นที่ 89 นับเป็นประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าและเป็นช่วงเวลาที่ดีอีกครั้งหนึ่งในชีวิต ที่ได้มีโอกาสพบปะเพื่อนร่วมรุ่นที่ล้วนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมาจากหลากหลายหน่วยงาน

ผู้ศึกษาต้องขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้สั่งสอน ถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายและมีประโยชน์อย่างมากในช่วงเวลาที่ผ่านมารวมถึงเจ้าหน้าที่โครงการที่ได้อำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาและการประสานงานต่าง ๆ จนสำเร็จเรียบร้อยเป็นอย่างดี

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความเอาใจใส่และปรารถนาดีจาก ดร.วรพล โสคติยานุรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ซึ่งได้สละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำการจัดทำผลงาน รวมถึงชี้แนะแนวทางด้วยความเมตตา และขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจนผลงานฉบับนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกประทับใจและขอขอบคุณอย่างยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารกรมบัญชีกลางที่ได้สนับสนุนและให้โอกาสเข้ารับการฝึกอบรม สำนักงาน ก.พ. ที่จัดหลักสูตรการอบรมที่มากด้วยคุณค่าและประสบการณ์ที่จะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีความสุขในช่วงเวลาราชการที่เหลืออยู่ เพื่อนร่วมงานในกรมบัญชีกลางและเพื่อนร่วมรุ่น นบส. 1 รุ่นที่ 89 ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจในการจัดทำผลงานฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

อนึ่ง หากรายงานฉบับนี้มีคุณประโยชน์อยู่บ้าง ผู้ศึกษาขอมอบคุณค่าและประโยชน์ของผลงานนี้แก่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ที่ให้การสนับสนุนการเข้ารับการฝึกอบรมจนทำให้มีผลงานและความสำเร็จในวันนี้

สุดจิตร์ ลาภเลิศสุข

พฤษภาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	13
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	17
2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน	19
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	19
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	30
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	44
3. แผนพัฒนาตนเอง	46
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	48
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	51
บรรณานุกรม	60
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	61

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ของกรมบัญชีกลางกับยุทธศาสตร์ ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	7
ตารางที่ 2 ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ของกรมบัญชีกลางกับยุทธศาสตร์ ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	9
ตารางที่ 3 ความเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ของกรมบัญชีกลางกับยุทธศาสตร์ ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	10
ตารางที่ 4 ข้อมูลรายชื่อสวัสดิการและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	25

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของกรมบัญชีกลางกับยุทธศาสตร์ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง	7
ภาพที่ 2 ภาพรวมแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ	33
ภาพที่ 3 ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม	38
ภาพที่ 4 การเชื่อมต่อระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทางตรรกะ	40
ภาพที่ 5 การแสดงผล Visualization ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ผ่าน Browser และ Mobile	42

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคล ไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

2.1.1 ปัญหา ความท้าทาย หรือการพัฒนา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญในการกำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐในการส่งเสริมและจัดให้มีกลไกหรือมาตรการเพื่อเป็นเครื่องมือการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังมีมาตราที่สอดคล้องกับประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ดังนี้

มาตรา 62 รัฐต้องรักษาวินัยทางการเงินของรัฐอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐต้องมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

มาตรา 71 รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกระทำการดังกล่าว

ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศในภาพรวมไว้ในมาตรา 257 (2) มุ่งให้สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรมและมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และมาตรา 258 ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน 1) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน 2) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

จากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รัฐบาลจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยกำหนดการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง และได้กำหนดตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม อันประกอบด้วย 1) ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร 2) ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน 3) ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และ 4) คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม คือ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เนื่องจากการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาทำให้สังคมไทยก้าวหน้าไปหลายด้าน แต่การแก้ปัญหาความ

เหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทยมีความคืบหน้าช้า ทั้งเรื่องความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ความแตกต่างของคุณภาพการบริการภาครัฐ รวมทั้งข้อจำกัดในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและเทคโนโลยีของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไป จึงจำเป็นต้องมุ่งลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน แก้ไขปัญหาความยากจน เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญแนวทางหนึ่งคือ การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 3/1 กำหนดให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน และในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 6 กำหนดวิธีบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย 7 ประการ คือ

- 1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- 2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- 3) มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- 4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- 5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันตามสถานการณ์
- 6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก ตอบสนองระยะเวลาความต้องการ
- 7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

จากกฎหมายและยุทธศาสตร์ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า รัฐบาลมีความพยายามที่จะขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักความเหลื่อมล้ำ ความไม่สมดุล และสร้างโอกาสความเท่าเทียมกันในสังคม เพื่อที่จะก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยการกำหนดยุทธศาสตร์เป็นกรอบการปฏิบัติงานผ่านกลไกการบริหารราชการแผ่นดินของส่วนราชการที่จะต้องคำนึงถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะส่งผลให้การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทยบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

กรมบัญชีกลางเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินของแผ่นดินและหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งการดำเนินงานของกรมบัญชีกลางเป็นทั้งบทบาทของการเป็นผู้ให้บริการ (Service Provider) และการเป็นผู้กำกับดูแล (Regulator) เพื่อให้การใช้จ่ายเป็นไปโดยถูกต้องมีวินัย คุ่มค่า โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยกรมบัญชีกลางได้ให้ความสำคัญและปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และนโยบายหรือแนวทางที่รัฐบาลกำหนดเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ ซึ่งที่ผ่านมาพบว่า นโยบายสำคัญที่รัฐบาลมักจะนำมาเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการแก้ไขความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำหรือด้อยโอกาสของประชาชน คือ การจัดให้มีระบบสวัสดิการในแต่ละด้านตามความต้องการของประชาชน หรือตามนโยบายทางการเมือง โดยมีหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดสวัสดิการมากมายและต่างดำเนินการภายใต้บทบาทภารกิจของหน่วยงานโดยไม่มีการบูรณาการร่วมกัน ประกอบกับประชาชนที่ต้องได้รับการช่วยเหลืออาจจะเข้าไม่ถึงสวัสดิการเพราะไม่ทราบ หรือตกสำรวจจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในฐานะกรมบัญชีกลางจะมีวิธีดำเนินการอย่างไร เพื่อให้

- 1) มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสวัสดิการแห่งรัฐทุกประเภทเป็นระบบฐานข้อมูลกลางเพียงระบบงานเดียว
- 2) ภาครัฐมีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐให้กับผู้มีสิทธิโดยมีรายละเอียดเป็นรายบุคคลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกประเภทสวัสดิการ และเป็นปัจจุบัน
- 3) ผู้มีสิทธิหรือพึงมีสิทธิในสวัสดิการประเภทต่าง ๆ สามารถตรวจสอบสิทธิและการใช้สิทธิสวัสดิการของตนเองตั้งแต่เกิดจนตายได้ทางช่องทางต่าง ๆ

2.1.2 สภาพปัญหาที่ผ่านมาและแนวโน้มของปัญหาในอนาคตและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

สภาพปัญหาที่ผ่านมา

สถานการณ์ความยากจนในสังคมไทยถือเป็นปัญหาที่ทุกรัฐบาลต่างให้ความสำคัญและพยายามดำเนินการเพื่อการแก้ไขเยียวยา แม้ว่าสถานการณ์ความยากจนของไทยจะลดลงในทุกปี ตามรายงานสรุปสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยปี 2559 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ซึ่งจัดทำเป็นประจำทุกปีตั้งแต่ปี 2553 เพื่อชี้ให้เห็นถึงประเด็นปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่เป็นสถานการณ์ล่าสุด รวมทั้งการวิเคราะห์ลักษณะของปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย ซึ่งรายงานปี 2559 ระบุว่า ในรอบเกือบ 3 ทศวรรษที่ผ่านมา สถานการณ์ความยากจนในภาพรวมของประเทศไทยดีขึ้น แต่ในปี 2559 พบว่า “คนจน” และ “คนเกือบจน” (Near Poor) รวมกันมีจำนวน 11.6 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 17.2 ของประชากรทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าความยากจนยังคงปรากฏเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยอยู่ และยังเป็นสิ่งที่ต้องหาทางเยียวยาแก้ไขผ่านนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐในการปรับปรุงระบบสวัสดิการและบริการพื้นฐานให้สามารถครอบคลุมและมีคุณภาพเพียงพอกับความต้องการของคนในสังคม และต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม เพื่อพยายามลดช่องว่างของความยากจนให้เกิดการกระจายรายได้ที่เท่าเทียมกันให้มากขึ้น การดำเนินนโยบายของภาครัฐที่ผ่านมาเน้นการแก้ปัญหาความยากจน ซึ่งได้ผลในบางระดับ แต่ยังไม่ได้ลดความเหลื่อมล้ำอย่างแท้จริง เพราะคนจนแม้จะมีสภาพที่ดีขึ้นแต่ก็ยังไม่เกิดการลดช่องว่างของรายได้สูงสุดกับรายได้ที่ต่ำที่สุดได้อย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

ทุกรัฐบาลที่ผ่านมาต่างจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือโดยการสร้างและพัฒนา ระบบสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชน ซึ่งการจัดสวัสดิการสังคมถือเป็นการลงทุนทางสังคมและเป็นการสร้างหลักประกันขั้นพื้นฐานของประชาชนและช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งพาตนเองได้ และยังเป็นการเสริมสร้างโครงข่ายความคุ้มครองทางสังคม (Social Safety Net) ไว้ช่วยรองรับประชาชนที่ประสบปัญหาจากภาวะวิกฤติต่าง ๆ ทั้งนี้ เสาหลักของระบบสวัสดิการสังคม (Pillars of Welfare System) ที่ประเทศไทยนำมาใช้ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การบริการสังคม (Social Service) เป็นการจัดสวัสดิการสังคมโดยภาครัฐ ในการจัดบริการสวัสดิการสังคมขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนให้ได้รับการบริการอย่างเท่าเทียมกัน เช่น

รักษาพยาบาลฟรี (หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า) เรียนฟรี 15 ปี เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และเบี้ยความพิการ เป็นต้น

2) การประกันสังคม (Social Insurance) เป็นการจัดสวัสดิการสังคมโดยภาครัฐ เพื่อสร้างหลักประกันให้แก่กลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือผู้มีรายได้ โดยผู้รับบริการจะต้องร่วมจ่ายเงินสมทบจึงจะได้รับบริการ เช่น กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันสังคมภาคบังคับ (มาตรา 33) และภาคสมัครใจ (มาตรา 40) กองทุนการออมแห่งชาติ เป็นต้น

3) การช่วยเหลือทางสังคม (Social Assistance) เป็นการจัดสวัสดิการสังคมโดยภาครัฐในการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือในลักษณะต่าง ๆ กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มผู้มีปัญหาความเดือดร้อน โดยผู้รับบริการจะต้องผ่านเกณฑ์การตรวจสอบสิทธิ (Means - Test) ก่อน จึงจะมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือ เช่น การสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่ง เป็นต้น

4) การส่งเสริมหุ้นส่วนทางสังคม (Social Promotion) เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อทำให้สวัสดิการสังคมทำงานได้ดียิ่งขึ้น เช่น การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม การส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม การสนับสนุนกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม เป็นต้น

การจัดสวัสดิการประเภทต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนมีทั้งนโยบายที่เป็นยุทธศาสตร์การทำงาน นโยบายทางการเมือง หรือนโยบายประชานิยม และอาจมีการจัดสวัสดิการในกรณีที่เกิดภาวะฉุกเฉิน เช่น ภัยธรรมชาติที่รุนแรง เป็นต้น และมีการมอบหมายให้หน่วยงานที่มีภารกิจตามกฎหมายเป็นผู้ดำเนินการ หรืออาจมอบหมายให้หน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงรับไปดำเนินการตามนโยบายทางการเมือง โดยสวัสดิการที่รัฐจัดให้นั้นมีทั้งสวัสดิการที่จ่ายเป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน โดยหน่วยงานที่จัดระบบสวัสดิการจะได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการทั้งในส่วนที่เป็นการจ่ายให้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิและส่วนที่ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการระบบสวัสดิการของหน่วยงานเอง และแหล่งเงินที่นำมาใช้จ่ายเพื่อจัดสวัสดิการที่ดำเนินการโดยรัฐมาจากงบประมาณแผ่นดินโดย

(1) หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดสวัสดิการเป็นผู้ขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากสำนักงบประมาณโดยตรง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการจัดสวัสดิการที่เป็นไปตามนโยบายยุทธศาสตร์การทำงาน

(2) รัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายการจัดสวัสดิการ ซึ่งสวัสดิการในลักษณะนี้ มักเป็นนโยบายทางการเมืองหรือนโยบายประชานิยม และมอบหมายให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณรายจ่ายสำหรับดำเนินการ

(3) งบประมาณที่จัดสรรให้กองทุนที่กำกับดูแลสวัสดิการโดยตรง เช่น กองทุนหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า กองทุนประกันสังคม

(4) การใช้เงินอุดหนุนราชการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในกรณี เกิดภัยพิบัติ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือเฉพาะกิจเมื่อมีการประกาศภัยพิบัติในพื้นที่

จากการรวบรวมข้อมูลรายชื่อสวัสดิการต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ประชาชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ทั้งที่ประเภทที่จ่ายเป็นตัวเงินและที่ไม่เป็นตัวเงิน และหน่วยงานรับผิดชอบ มีรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อมูลรายชื่อสวัสดิการและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

ชื่อหน่วยงาน	ชื่อสวัสดิการ/อื่นๆ	จำนวนผู้ลงทะเบียน	จำนวนผู้มีสิทธิในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	ประเภทการจ่าย
1. กรมกิจการผู้สูงอายุ	ให้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก		10,926	เป็นตัวเงิน
	การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย (ปรับปรุงบ้านผู้สูงอายุ)	2,200	2,200	ไม่เป็นตัวเงิน
	การสนับสนุนการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี		23,000	เป็นตัวเงิน
	การให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ	8,381	7,426	ไม่เป็นตัวเงิน
2. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	การให้ความช่วยเหลือทุนการศึกษา รายปีต่อเนื่องและเงินยังชีพรายเดือนแก่บุตรเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาความมั่นคง การรักษาความสงบเรียบร้อยและการปราบปรามยาเสพติดทั่วไปประเทศที่เสียชีวิตหรือทุพพลภาพจากการปฏิบัติหน้าที่	96	96	เป็นตัวเงิน
3. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	เงินทุนการศึกษาช่วยเหลือทายาทผู้ประสบภัย ตามมติคณะรัฐมนตรี	20	20	เป็นตัวเงิน

ชื่อหน่วยงาน	ชื่อสวัสดิการ/อื่นๆ	จำนวนผู้ลงทะเบียน	จำนวนผู้มีสิทธิในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	ประเภทการจ่าย
4. สำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	520	507	เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน
	การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้	8,155	8,155	เป็นตัวเงิน
	เงินอุดหนุนช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมกรณีฉุกเฉิน	-	35,581	เป็นตัวเงิน
5. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	เงินสงเคราะห์ด้านทุนประกอบอาชีพ	1,612	1,612	เป็นตัวเงิน
	เงินสงเคราะห์ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและครอบครัว	10,167	10,167	เป็นตัวเงิน
	สงเคราะห์คนไทยตกทุกข์ได้ยากในประเภทกลับภูมิลำเนา	3,794	3,794	เป็นตัวเงิน
	สงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและผู้ไร้ที่พึ่ง	282,434	282,434	เป็นตัวเงิน
	เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือชาวเขาด้านสังคมสงเคราะห์	509,459	10,000	เป็นตัวเงิน
	เงินอุดหนุนเงินช่วยเหลือเยียวยาตามหลักมนุษยธรรมเหตุการณ์ 14 ต.ค.2516 และเหตุการณ์ พ.ศ. 2551-2553 (เงินอุดหนุนเงินสงเคราะห์)	71	71	เป็นตัวเงิน
6. กรมกิจการเด็กและเยาวชน	กองทุนคุ้มครองเด็ก	3,719	3,719	เป็นตัวเงิน
	โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	109,086	50,467	เป็นตัวเงิน
	เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวช่วยเหลือเด็กขาดแคลนและเด็กฝากเลี้ยงตามบ้าน	44,415	174,620	เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน
	เงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์	4,743	4,743	เป็นตัวเงิน
7. สำนักงานปลัดกระทรวง ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	การให้บริการงานด้าน ICT ให้กับคนพิการตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารการสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ	422	419	ไม่เป็นตัวเงิน

ชื่อหน่วยงาน	ชื่อสวัสดิการ/อื่นๆ	จำนวนผู้ลงทะเบียน	จำนวนผู้มีสิทธิในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	ประเภทการจ่าย
	การสื่อสารและบริการสาธารณะสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2554			
8. กรมส่งเสริมสหกรณ์	โครงการพักหนี้เกษตรกรรายย่อย และประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้คงค้างต่ำกว่า 500,000 บาท ผ่านสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร	82,988	82,988	ไม่เป็นตัวเงิน
	เงินกู้ยืมปลอดดอกเบี้ยหรืออัตราดอกเบี้ยต่ำตามโครงการที่ได้รับคูปองเงิน	3,272 กลุ่ม	3,272 กลุ่ม	ไม่เป็นตัวเงิน
	เงินช่วยเหลือเกษตรกร		-	เป็นตัวเงิน
	เอกสารสิทธิให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินนิคมสหกรณ์	2,000	1,000	ไม่เป็นตัวเงิน
9. กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	การขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ	1,579,775	11,465	ไม่เป็นตัวเงิน
10. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ	214,877	n/a-	เป็นตัวเงิน
	เงินช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อชก.) กรณีการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	29,000	1,700	ไม่เป็นตัวเงิน
11. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	เงินบริจาคจากมูลนิธิโรงพยาบาลช่วยเหลือผู้ป่วยยากไร้		n/a--	เป็นตัวเงิน
12. กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	เงินอุดหนุนค่าแรงสตรีโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีและครอบครัว	6,400	6,400	เป็นตัวเงินและ ไม่เป็นตัวเงิน
13. กรมการขนส่งทางบก	การจัดสรรเงินเป็นค่าอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้พิการอันเนื่องมาจากการประสบภัยที่เกิดจากการใช้รถใช้ถนน		n/a--	ไม่เป็นตัวเงิน
14. กรมส่งเสริมการเกษตร	โครงการสนับสนุนการเสริมสร้างสวัสดิการทางสังคมให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ	1,350,191	1,350,191	เป็นตัวเงิน

ชื่อหน่วยงาน	ชื่อสวัสดิการ/อื่นๆ	จำนวนผู้ลงทะเบียน	จำนวนผู้มีสิทธิในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	ประเภทการจ่าย
ปกครองส่วนท้องถิ่น	โครงการสร้างหลักประกันรายได้แก่ผู้สูงอายุ	7,555,719	7,555,719	เป็นตัวเงิน
	เงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์	82,234	82,234	เป็นตัวเงิน
15. สถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจน ซึ่งมีปัญหาและสูญเสียสิทธิในที่ดินทำกิน โดยการจัดหาที่ดินเพื่อประกอบอาชีพ และที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ไร้ที่ทำกิน เพื่อให้เช่า/เช่าซื้อในอัตราดอกเบี้ยต่ำ	82,988	82,988	ไม่เป็นตัวเงิน
16. กรมธุรกิจพลังงาน (เดิม ส.น.นโยบายและแผนพลังงาน)	โครงการบรรเทาผลกระทบจากการปรับราคาขายปลีกก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ภาคครัวเรือนสามารถซื้อก๊าซ LPG ได้ในราคาเดิมก่อนมีการปรับขึ้นราคาขายปลีกก๊าซ LPG	-	n/a-	ไม่เป็นตัวเงิน
17. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน		7,213,949	เป็นตัวเงิน
18. ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)	1. เงินช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบฯ ด้านร่างกายและทรัพย์สิน 2. เงินส่งเสริมและสนับสนุนทุนเพื่อการประกอบอาชีพแก่ผู้ได้รับผลกระทบ	499	499	เป็นตัวเงิน
19. สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน	นโยบายรัฐบาลใช้ไฟฟ้าฟรีไม่เกิน 50 หน่วย	ประมาณ 5 ล้านครัวเรือน	n/a-	ไม่เป็นตัวเงิน
	ส่วนลดราคาก๊าซ NGV สำหรับรถโดยสารสาธารณะ		- n/a-	ไม่เป็นตัวเงิน
20. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	สวัสดิการพื้นฐานด้านการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานด้านการอาชีวศึกษา		n/a--	เป็นตัวเงิน

ชื่อหน่วยงาน	ชื่อสวัสดิการ/อื่นๆ	จำนวนผู้ลงทะเบียน	จำนวนผู้มีสิทธิในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559	ประเภทการจ่าย
21. เมืองพัทยา	โครงการสนับสนุนการเสริมสร้างสวัสดิการทางสังคมให้แก่ผู้พิการและทุพพลภาพ (เบี้ยความพิการ)		1,355	
	โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ (เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ)		8,307	
	เบี้ยสงเคราะห์ผู้ป่วยเอดส์		303	
22. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	เงินค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)		1,00,600	เป็นตัวเงิน
23. กระทรวงกลาโหม	จ่ายเงินเดือนเงินทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์)		400,000	เป็นตัวเงิน

จากตารางที่ 4 พบว่า มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการของรัฐมากถึง 23 หน่วยงาน รวม 46 ประเภทสวัสดิการ ซึ่งมีทั้งสวัสดิการที่จ่ายเป็นตัวเงินและไม่ได้จ่ายเป็นตัวเงิน และมีการดำเนินการในลักษณะต่างคนต่างดำเนินการภายในภารกิจของตนเอง ส่งผลให้การจัดสวัสดิการของรัฐไม่บรรลุเป้าหมายการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมอย่างเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร และสามารถสรุปสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการจัดสวัสดิการของรัฐได้ดังนี้

- 1) ไม่มีการบูรณาการข้อมูลการจัดสวัสดิการ แต่ละหน่วยงานมีเพียงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับสวัสดิการไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน ส่งผลให้การจัดการช่วยเหลือไม่ครอบคลุม หรือไม่ตรงกับความต้องการ หรือมีการจ่ายเงินซ้ำซ้อน
- 3) ไม่มีระบบตรวจสอบการจัดสวัสดิการทั้งในระดับหน่วยงานและในภาพรวมของประเทศ และเป็นความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตการจ่ายเงินสวัสดิการ
- 4) ไม่สามารถติดตาม ประเมินผลการจัดสวัสดิการประเภทต่าง ๆ
- 5) ไม่มีข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการ เพื่อกำหนดแนวทางหรือนโยบายการจัดสวัสดิการที่สอดคล้องกับสถานการณ์เป็นอยู่จริง

แนวโน้มของปัญหาในอนาคตและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

การจัดสวัสดิการของรัฐที่ผ่านมา แม้จะมีความพยายามในการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานที่พึงได้รับอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม แต่ผลสำเร็จของการดำเนินการกลับยังไม่สามารถสนับสนุนแนวนโยบายที่จะช่วยให้คนไทยหลุดพ้นจากความยากจน ในขณะที่ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ปัญหาการจัดสวัสดิการไม่ทั่วถึงหรือไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายจะยิ่งมีจำนวนมากขึ้น และสาเหตุของปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการบริหารจัดการข้อมูลในการจัดสวัสดิการซึ่งผลที่เกิดขึ้นตามมา เช่น

- การจัดสวัสดิการให้ผู้มีสิทธิไม่ครบถ้วน มีการตรวจสอบและบุคคลผู้มีสิทธิไม่ทราบถึงสิทธิสวัสดิการที่ตนเองพึงได้รับ จึงไม่มีการติดตามหรือเรียกร้อง
- จ่ายสวัสดิการซ้ำซ้อนเพราะไม่มีข้อมูลตรวจสอบเปรียบเทียบ
- จ่ายสวัสดิการให้กับผู้ที่ไม่มีสิทธิ
- เกิดการทุจริตในการจัดสวัสดิการที่เป็นตัวเงิน โดยอาศัยช่องว่างของการไม่มีระบบข้อมูลให้ตรวจสอบ
- รัฐต้องสูญเสียเงินงบประมาณมากมายมหาศาล แต่ผลที่ได้รับกลับไม่คุ้มค่าและผลกระทบที่สำคัญ คือ การไม่บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติเพื่อการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักความเหลื่อมล้ำ ความไม่สมดุล และสร้างโอกาสความเท่าเทียมกันในสังคม เพื่อที่จะก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว อาจต้องใช้ระยะเวลายาวนานมากขึ้นไม่ทันต่อสถานการณ์แวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของโลก และการแข่งขันภายนอกประเทศที่มีความเข้มข้นมากขึ้นตลอดเวลา

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการแนวคิด

ภายใต้วิสัยทัศน์ในตำแหน่งรองอธิบดีกรมบัญชีกลางที่กำกับงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร “กำกับดูแลการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมบัญชีกลางให้เป็นระดับแนวหน้าของหน่วยงานภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด” และจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดระบบสวัสดิการของรัฐและ

ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อภาครัฐและผู้มีสิทธิเกิดจากสาเหตุหลักเกิดจากการไม่มีระบบฐานข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการของรัฐ ผู้ศึกษาจึงเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการประชากรสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจของกรมบัญชีกลาง และภายใต้วิสัยทัศน์ในตำแหน่งรองอธิบดีกรมบัญชีกลางที่ได้กำหนดไว้ คือ “การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการประชากรสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” เพื่อให้ภาครัฐมีระบบฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อย รวมถึงผู้ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือด้านสวัสดิการจากภาครัฐ และมีระบบบริหารจัดการกองทุนที่ดี สามารถกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการแห่งรัฐ และมีการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน อันจะเป็นสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 12 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

คำว่า “ประชากรสวัสดิการ” ในการเสนอแนวทางการพัฒนานี้ หมายถึง สวัสดิการที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการลดความเหลื่อมล้ำเพิ่มศักยภาพให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมแก่ประชาชน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นความหมายที่บัญญัติไว้ตามพระราชบัญญัติการจัดประชากรสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม และรวมถึงสวัสดิการของรัฐอื่นด้วย

2.2.2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1) **กระทรวงการคลัง** ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักในการเสนอมาตรการระยะยาวว่ารัฐบาลควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปรับปรุงงานบริการภาครัฐ โดยเฉพาะในระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Payment) จึงได้เสนอเรื่องแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ หรือ National e - Payment Master Plan ต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี โดยแผนยุทธศาสตร์ ฯ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินของประเทศไทยให้เข้าสู่ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Payment) อย่างครบวงจร บูรณาการ และยั่งยืน สามารถรองรับธุรกรรมทางการเงินและกิจกรรมสำคัญทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้ดำเนินไปได้

สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจ และของประเทศไทย และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และสร้างความมั่นคงให้กับระบบบริหารจัดการการเงินการคลังโดยพัฒนาระบบการรับ - จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน และบูรณาการระบบบริหารจัดการเก็บภาษีอันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงิน (Payment Infrastructure Development) การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ (e - Tax System) การลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งบูรณาการระบบสวัสดิการสังคม (Social Welfare) การส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน (Financial Inclusion) และการส่งเสริม e - Payment ในทุกภาคส่วน (Cashless Society) National e - Payment Master Plan ประกอบด้วยแผนงานสำคัญ 5 โครงการ ดังนี้

โครงการที่ 1 ระบบการชำระเงินแบบ Any ID (นานานาม) (ปัจจุบันได้มีการนำมาใช้อย่างเป็นทางการแล้วในรูปแบบของระบบพร้อมเพย์ : Prompt Pay)

โครงการที่ 2 การขยายการใช้บัตร

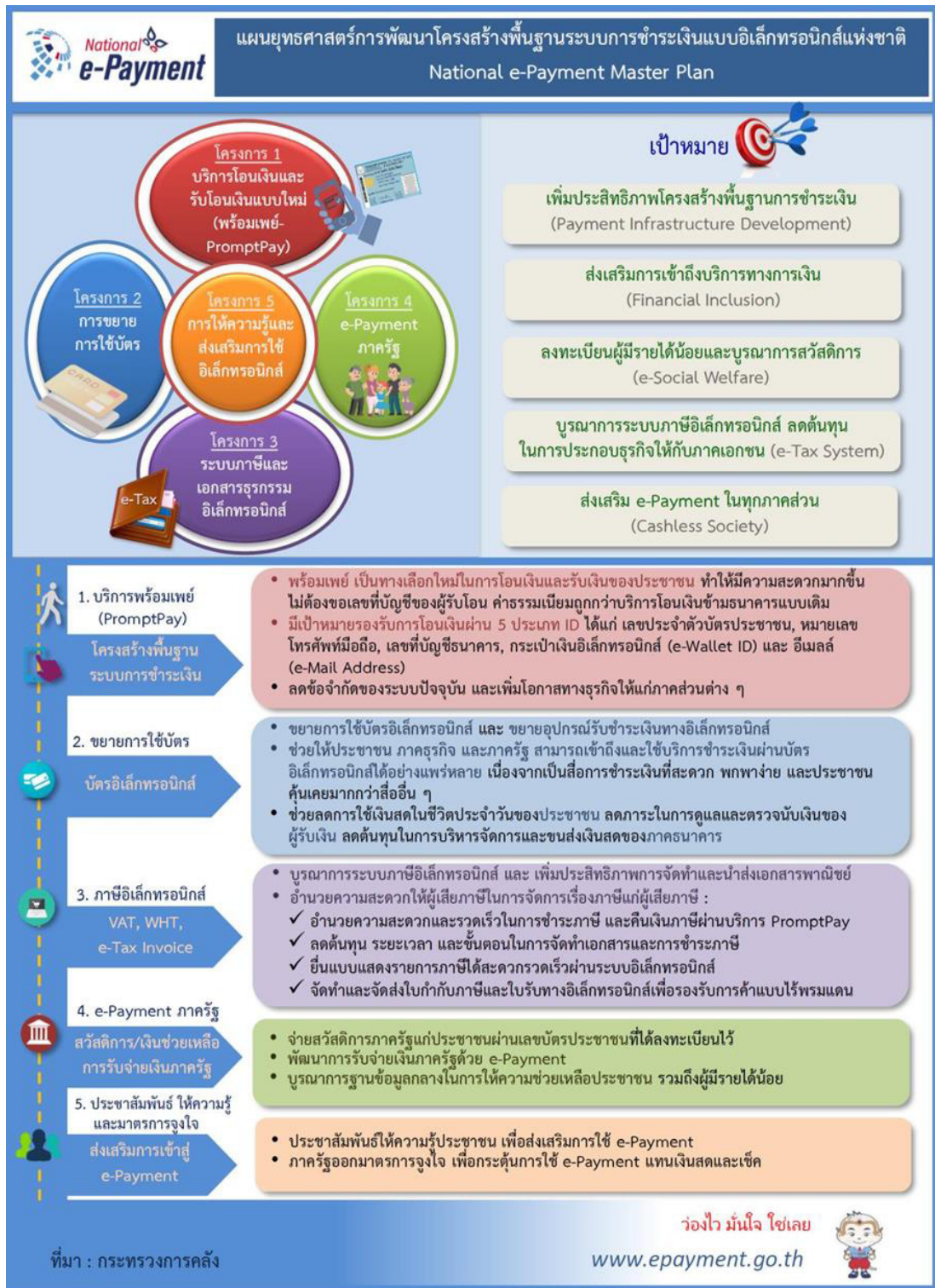
โครงการที่ 3 ระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

โครงการที่ 4 e - Payment ภาครัฐ ประกอบด้วย 2 โครงการย่อย คือ

- โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม
- โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการรับจ่ายเงินภาครัฐทางอิเล็กทรอนิกส์

โครงการที่ 5 การให้ความรู้และส่งเสริมการใช้ธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

โดยที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2559 เห็นชอบในหลักการของโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ หรือ (National e - Payment Master Plan) ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และภาพรวมของโครงการต่าง ๆ ภายใต้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ ปรากฏตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ภาพรวมแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ

ที่มา : <http://www.epayment.go.th>

2) **กรมบัญชีกลาง** เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลังที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐ จึงเป็นหน่วยงานที่สามารถรวบรวมข้อมูลการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อจัดสวัสดิการของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ประกอบกับได้รับมอบหมายจากกระทรวงการคลังให้ดำเนินโครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม (e - Social Welfare) (โครงการที่ 4.2) ภายใต้ National e - Payment Master Plan โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการส่งเสริมให้มีฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับสวัสดิการของภาครัฐ ควบคู่กับการจ่ายเงินให้แก่ประชาชนโดยตรงผ่าน Any ID (โครงการที่ 1) โดยใช้เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน และให้สถาบันการเงินเป็นช่องทางการจ่ายเงินและเก็บข้อมูลจากประชาชน ซึ่งจะช่วยให้สามารถจ่ายเงินช่วยเหลือและเงินสวัสดิการให้กับประชาชนได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย ลดความซ้ำซ้อนและลดการทุจริต ผ่านการลงทะเบียนประชาชนผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเพื่อรับสวัสดิการผ่านสถาบันการเงิน รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางให้ภาครัฐสามารถจ่ายเงินให้แก่ประชาชนได้โดยตรง โดยเป็นการพัฒนาระบบให้มีฐานข้อมูลกลางเกี่ยวกับสวัสดิการของภาครัฐ ควบคู่กับการจ่ายเงินให้แก่ประชาชนโดยตรงผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

3) ในขณะเดียวกันรัฐบาลได้จัดทำ**โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ** หรือที่รู้จักกันในชื่อโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งเป็นโครงการย่อยที่สำคัญในโครงการ National e - Payment เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐให้กับผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติการสร้างความเสมอภาคและความเสมอภาคทางสังคม และยุทธศาสตร์แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยในปัจจุบันมีผู้ลงทะเบียนและมีสิทธิ์ได้รับความช่วยเหลือตามโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐประมาณ 14 ล้านคน และเป็นโครงการแรกๆที่เริ่มใช้ระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม

4) การพัฒนาระบบบูรณาการ**ฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม (e - Social Welfare)** มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภาครัฐมีฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมครอบคลุมทุกประเภทสวัสดิการ รวมทั้งเป็นฐานกลางของข้อมูลสวัสดิการของภาครัฐ และเมื่อรัฐบาลได้จัดทำโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มีรายได้น้อยผ่าน “บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ” โดยมีผู้ผ่านเกณฑ์คุณสมบัติจะมีสิทธิ์ได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งในบัตร ฯ จะได้รับวงเงินซื้อสินค้า 200 -

300 บาทต่อเดือน และอาจจะได้รับวงเงินเพิ่มสำหรับค่าโดยสารรถประจำทาง รถไฟ รถ บ.ข.ส. และ ค่าก๊าซหุงต้ม แล้วแต่กรณี โดยเริ่มมีการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2560 เป็นต้นมา โดยโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นสวัสดิการต้น ๆ ที่นำระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคมมาใช้ โดยเมื่อมีการใช้จ่ายจากวงเงินในบัตรฯ ผู้ประกอบการขายสินค้าหรือให้บริการก็จะได้รับเงินค่าสินค้าหรือบริการจากกรมบัญชีกลาง ข้อมูลและรายการใช้จ่ายผ่านบัตรฯ จะถูกเก็บบันทึกไว้ในระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม ซึ่งการจัดสวัสดิการให้กับประชาชนผู้มีรายได้น้อย ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนกว่า 14 ล้านคน ย่อมส่งผลให้ระบบ e - Social Welfare มีปริมาณข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก

โดยปัจจุบันข้อมูลที่มีอยู่ในระบบ e - Social Welfare ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งมีผู้มีสิทธิจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐประมาณ 14 ล้านราย ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จ่ายสวัสดิการผ่านระบบ e - Social Welfare ของกรมบัญชีกลาง เช่น กรมกิจการเด็กและเยาวชน (เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด) สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (เงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้) กรุงเทพมหานคร (เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ เบี้ยพิการ) กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (เงินค่าพยาบาลอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน) เมืองพัทยา (เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ เบี้ยพิการ) กรมการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ เบี้ยพิการ) กระทรวงกลาโหม (เงินเดือนทหารกองประจำการ) ซึ่งมีจำนวนรวมประมาณ 12.5 ล้านราย ซึ่งทั้ง 2 ส่วนมีข้อมูลรวมกันประมาณ 26.5 ล้านราย และตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2560 ถึงปัจจุบัน พบว่า มีรายการข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายผ่านบัตร ฯ จากการรวบรวมเบื้องต้นมีมากถึงกว่า 300 ล้านรายการ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายของประชาชนที่ได้รับสิทธิ์ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี และหากมีนโยบายในการเพิ่มสิทธิประโยชน์อื่นเพิ่มเติมผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐก็จะยิ่งส่งผลต่อจำนวนรายการที่เกิดขึ้นมากตามไปด้วย นอกจากนี้ยังมีข้อมูลรายการจ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการภาครัฐอื่น ๆ ที่จะทยอยเข้ามาในระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการภาครัฐเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ในอนาคตคาดว่าจะมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการภาครัฐประเภทต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นอีกหลายเท่าตัว ซึ่งจะต้องมีการรวบรวมและประมวลผลให้เป็นสารสนเทศอย่างถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการ

นำข้อมูลไปใช้ทั้งของกรมบัญชีกลางและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น อีกทั้งเป็นการช่วยลดภาระงานการจัดทำรายงาน หรือการวิเคราะห์ของผู้ที่เกี่ยวข้องอีกทางหนึ่งด้วย

5) รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. 2562 โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2562 เพื่อให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน อันจะทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ซึ่งเป็นการดำเนินการภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และกำหนดให้มีคณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธาน และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง โดยมาตรา 8 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรุป ดังนี้

- (1) เสนอนโยบาย แผนดำเนินงาน มาตรการ/โครงการเกี่ยวกับพระราชรัฐสวัสดิการ
- (2) พิจารณาสับสนุนสนองโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชน
- (3) จัดให้มีฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม
- (4) กำกับดูแลการบริหารจัดการ ตรวจสอบข้อมูลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ
- (5) ประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ และรายงานต่อคณะรัฐมนตรี
- (6) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน
- (7) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (8) ออกระเบียบ ประกาศ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง
- (9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือการจัดพระราชรัฐสวัสดิการที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

นอกจากนี้ ให้จัดตั้งกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย หรือเพื่อสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องมีระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ซึ่งพัฒนาโดยกรมบัญชีกลาง เนื่องจากกรมบัญชีกลางเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการกำกับดูแลการเบิกจ่ายเงินของแผ่นดิน จึงมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง และมีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัยและเหมาะสมมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินการกิจอยู่แล้ว ประกอบกับเป็นหน่วยงานหนึ่งที่อยู่ในองค์ประกอบของคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการจัดประชารัฐสวัสดิการ การกำกับดูแล การบริหารจัดการ และการประเมินผลการดำเนินการได้อย่างเหมาะสม และผู้ศึกษามีความคาดหวังว่า เมื่อดำเนินการตามข้อเสนอแล้วจะก่อให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ ดังนี้

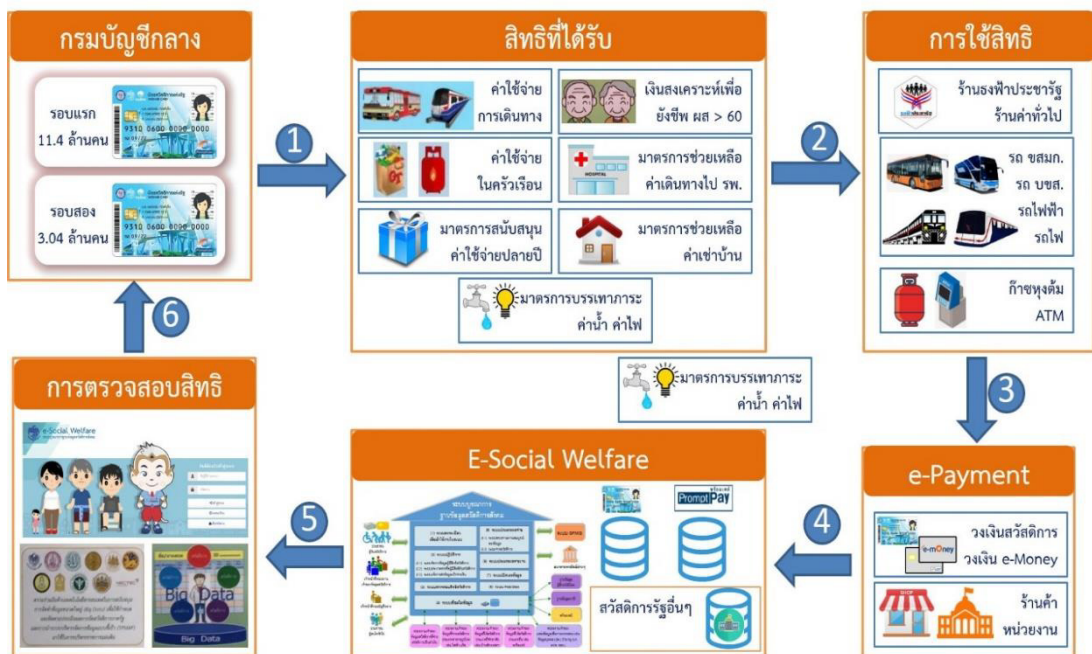
ผลผลิต : “ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ที่เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการการจัดสวัสดิการของรัฐทุกประเภทต่าง ๆ ที่สามารถกำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการของภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้

ผลลัพธ์ : คนไทยและสังคมไทยมีความอยู่ดีมีสุขอย่างเท่าเทียมและมีความเสมอภาค รวมทั้งการบริหารจัดการและการให้บริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) และยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

2.2.3 แนวทางในการพัฒนา

เนื่องจากกรมบัญชีกลางได้ดำเนินการพัฒนาระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม (e - Social Welfare) ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ หรือ (National e - Payment Master Plan) เพื่อรองรับการเบิกจ่ายตรงเงินสวัสดิการให้แก่ผู้มีสิทธิตามนโยบายรัฐบาลที่ต้องการผลักดันประเทศไทยให้เข้าสู่ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Payment) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการประชารัฐ

สวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมตามข้อเสนอ จึงเป็นการพัฒนาต่อยอดจากระบบงานที่ได้ดำเนินการมาแล้วรวมทั้งการพัฒนาแนวทางการเชื่อมโยงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบงานอื่นของกรมบัญชีกลางและหน่วยงานภายนอก โดยมีการนำเทคโนโลยีในปัจจุบันมาใช้สำหรับการประมวลผลข้อมูลที่มีจำนวนมาก ๆ และหลากหลายที่เป็นที่นิยม คือ การทำ Big Data Analytics ซึ่งเป็นกระบวนการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อดูรายละเอียดของข้อมูลและสามารถคาดการณ์แนวโน้ม หรือการพยากรณ์ล่วงหน้าจากข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ได้ ซึ่งจะทำให้มีประสิทธิภาพในการนำมาใช้ในการตัดสินใจวางแผน และกำหนดนโยบายการทำงานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำมากยิ่งขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินการเชิงรุกโดยไม่รอให้เกิดปัญหาขึ้นมาเสียก่อน แต่สามารถที่จะดูแนวโน้มและคาดการณ์และวางแผนรองรับและให้สอดคล้องกับนโยบายหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งการทำ Big Data Analytics เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ Big Data เพื่อการขับเคลื่อนกรมบัญชีกลางสู่การเป็นกรมบัญชีกลางดิจิทัล ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์สู่การเป็นกระทรวงการคลังดิจิทัล “BigDEAL” ที่กำหนดโดยกระทรวงการคลังจะต้องพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) สำหรับกรมบัญชีกลาง เพื่อให้ได้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการข้อมูลสวัสดิการแห่งรัฐ ดังแสดงได้ตามภาพที่ 3

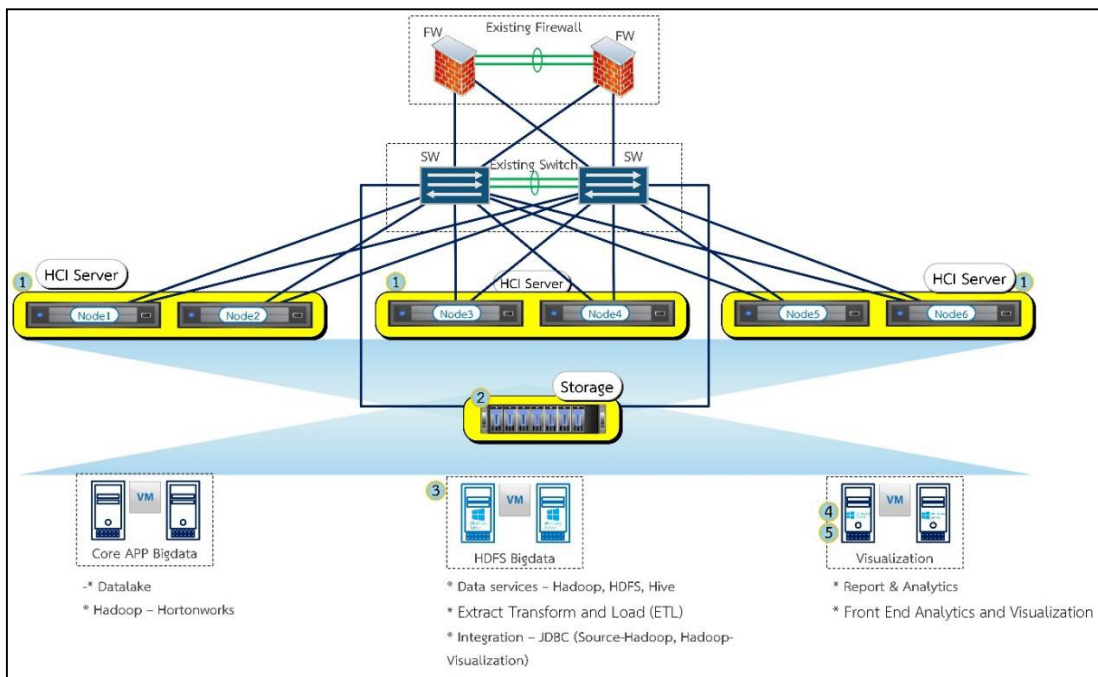

ภาพที่ 3 ระบบฐานข้อมูลเพื่อบริหารจัดการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

โดยมีขั้นตอนการดำเนินการและขอบเขตงาน ดังนี้

- 1) ศึกษาและวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูลของระบบงานเดิมที่มีอยู่อย่างน้อย ดังนี้
  - (1) ระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม
  - (2) ระบบจ่ายตรงเงินเดือนและค่าจ้างประจำ
  - (3) ระบบบำเหน็จบำนาญและสวัสดิการรักษายาบาล
- 2) จัดทำแผนการติดตั้ง ขั้นตอนของระบบคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่เป็นระบบฐานข้อมูล เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ข้อมูล ระบบเครือข่ายและระบบรักษาความปลอดภัยสารสนเทศ (Network & Security System) เป็นต้น รวมไปถึงการพัฒนาโปรแกรมวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูล (Database Management & Data Governance) ที่จะเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลเดิม เช่น ระบบฐานข้อมูลสวัสดิการภาครัฐ ระบบฐานข้อมูลจากกรมการปกครอง เป็นต้น
- 3) ดำเนินการออกแบบระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับการจัดทำระบบฐานข้อมูล และวางแผน (Architecture - Design) ด้านโครงสร้างการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายตามเทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อให้การทำงานของระบบระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลมีประสิทธิภาพ สามารถประมวลได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องแม่นยำ
- 4) วางแผนการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทางตรรกะ (Logical Network Diagram) เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 การเชื่อมต่อระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทางตรรกะ

สำหรับการออกแบบระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับระบบฐานข้อมูลระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) นั้นได้ดำเนินการออกแบบตามเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่รองรับการทำงานด้านการประมวลผลข้อมูลในขนาดใหญ่จะมีปริมาณมากโดยเฉพาะ โดยเรียกระบบเครือข่าย (Switch) ในลักษณะนี้ว่าเทคโนโลยีแบบนี้ว่า “Data Center Spine - and - Leaf Architecture” เพื่อเป็นรากฐานด้านระบบเครือข่ายในปัจจุบันที่รองรับการขยายเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างง่ายดายและมีความยืดหยุ่นสูงลดภาระการบริหารจัดการทรัพยากรเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายแบบเดิม ๆ โดยใช้เทคโนโลยีเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายสถาปัตยกรรม Hyper - Converged Infrastructure (HCI) ที่ทำงานร่วมกับระบบรักษาความปลอดภัยเครือข่าย (Firewall) เพื่อป้องกันการบุกรุกโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถจัดแบ่งโครงสร้างหลักของระบบฐานข้อมูลระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ได้เป็น 5 Layers ดังนี้

1) **HCI Server** ทำหน้าที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายแบบ Hyper - Converged Infrastructure สำหรับระบบฐานข้อมูลระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) โดยที่ HCI Server จำนวนหลาย ๆ เครื่องสามารถทำงานแบบ Cluster ได้ซึ่งที่ทุกเครื่องจะทำงานร่วมกันเสมือนเป็นชุดเดียวกันในทั้งหมด จำนวน 6 เครื่อง

2) **Storage** ทำหน้าที่เก็บข้อมูลต่างๆ รวมถึงฐานข้อมูลที่จะมาทำการประมวลผลและวิเคราะห์

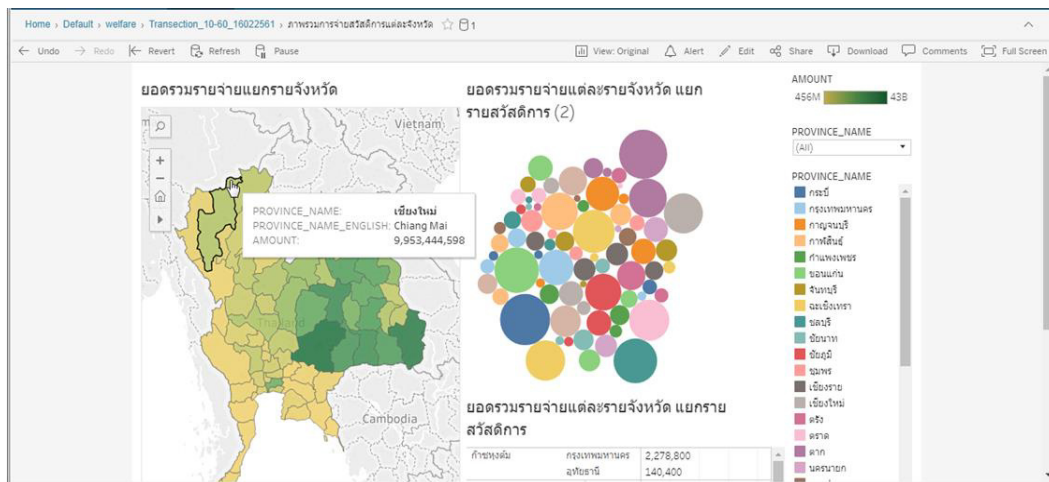
3) **HDFS Big Data** ทำหน้าที่เป็นส่วนเก็บข้อมูลซึ่งจะเก็บข้อมูลขนาดใหญ่โดยจะแบ่งเป็นไฟล์ย่อยขนาดใหญ่เก็บลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จัดเก็บข้อมูลของแต่ละเครื่องที่เก็บข้อมูลเป็นส่วนกลางซึ่งช่วยให้การจัดเก็บข้อมูลที่มีและไม่มีโครงสร้างในทุกขนาดได้ ที่เรียกว่า Data Lake และยังสามารถเชื่อมโยงข้อมูล (Integration) ที่จะใช้การวิเคราะห์ประเภทต่าง ๆ ได้

4) **Visualization** หน้าที่ในการแสดงผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ในระบบฐานข้อมูลโดยยังสามารถแสดงผลในเชิงการคาดการณ์ (Predictive) ได้ แสดงผลในรูปแบบที่กระชับเห็นภาพรวมได้ชัดเจนมีความสะดวกรวดเร็วในการตัดสินใจเพื่อให้การบริหารงานสามารถเป็นไปอย่างรวดเร็วถูกต้องและง่ายสำหรับผู้บริหาร

5) **Report** ทำหน้าที่เป็นส่วนการแสดงผลรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยจัดแบ่งหมวดหมู่ ประเภทรายงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลำดับชั้นความสำคัญของข้อมูล ที่สามารถนำข้อมูลที่ได้ส่งต่อไปยังส่วนงานที่เกี่ยวข้อง หรือส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ได้

6) **ออกแบบการประมวลผลของฐานข้อมูลในรูปแบบ Visualization** สำหรับข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์เรียบร้อยแล้วเพื่อให้สามารถนำผลที่ได้ไปตัดสินใจในเชิงนโยบายของภารกิจงานในด้านนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว เข้าใจง่าย ไม่มีความซับซ้อน สรุปข้อมูลภาพรวมที่ถูกต้องแม่นยำ อีกทั้งสามารถประเมินถึงผลลัพธ์ของงานได้ และรองรับการแสดงผลผ่านอุปกรณ์มือถือแบบ Smart Phone อุปกรณ์แท็บเล็ต (Tablet) เพื่อความสะดวกในการดูผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5) **พัฒนาระบบการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล** สำหรับการกำหนดนโยบายทิศทาง และยุทธศาสตร์ของกรม ตลอดจนนโยบายที่ได้รับมอบหมาย

ภาพที่ 5 การแสดงผล Visualization ข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ผ่าน Browser และ Mobile

7) ดำเนินการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ และติดตั้งซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการ

8) ดำเนินการติดตั้งซอฟต์แวร์ Hadoop เพื่อจัดการข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ซึ่งมีแหล่งที่มาหลากหลาย แพลตฟอร์มในการจัดเก็บข้อมูล ซึ่งมีกระบวนการทำงานเพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและประมวลผลข้อมูลที่มีขนาดใหญ่หลายๆ ที่เรียกกันว่า Big Data ซึ่ง Hadoop สามารถปรับขยายและมีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับกับข้อมูลที่มีจำนวนมากมายมหาศาลได้ ทั้งนี้ เนื่องจาก Hadoop มีการกระบวนการประมวลผลที่แข็งแกร่งมากซึ่งเป็นผลมาจากการประมวลผลข้อมูลแบบกระจายผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ถูกจัดอยู่ในรูปแบบ Cluster อันนำไปสู่ความสามารถในการรองรับข้อมูลที่ไม่จำกัด อีกทั้งยังมีความน่าเชื่อถือสูง เหมาะสมกับระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) สำหรับกรณีศึกษา

9) ดำเนินการติดตั้งระบบเชื่อมโยงข้อมูล ETL ของระบบฐานข้อมูลเดิม โดยการเชื่อมโยงแบบ ETL (Extract - Transform - Load) เป็นกระบวนการที่ออกแบบไว้สำหรับการดึงข้อมูลออกมาจากหลายๆ ที่ และนำกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลมาประยุกต์ใช้ ซึ่งมีการเชื่อมโยงและปรับข้อมูลให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกันเพื่อให้ ข้อมูลจากหลายๆ แหล่งสามารถใช้งานร่วมกันได้ และสุดท้ายก็ทำการส่งมอบ (Delivery) ข้อมูลเหล่านั้นในรูปแบบที่ง่ายต่อการใช้งาน เพื่อใช้ในการตัดสินใจขององค์กรโดยมีกระบวนการหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องับกระบวนการต่าง ๆ

10) กำหนดฟังก์ชันการทำงานหลัก (Functional Requirement) ของระบบ
ดังนี้

- Business rules
- Administrative functions
- Authentication & authorization rules
- Auditing data track
- External interfaces
- Historical data loads

11) กำหนดฟังก์ชันการทำงานที่ไม่ใช่หน้าที่หลัก (Non - Functional Requirement) ของระบบ ดังนี้

- Performance
- Scalability
- Capacity
- Availability
- Recoverability
- Reliability
- Maintenance & security
- Data integrity
- Serviceability

12) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) พร้อมทั้งทดสอบประสิทธิภาพการประมวลผล (Performance Test) ขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ

13) จัดทำคู่มือการติดตั้งระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และการตั้งค่าของระบบ (System Configuration)

14) ฝึกอบรมและสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) จัดเจ้าหน้าที่สำหรับบรรยายให้ความรู้หรือให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านระบบงานคอมพิวเตอร์ตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ

2.2.3 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จ

เนื่องจาก “ระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” เป็นระบบงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วย

1) หน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดสวัสดิการของรัฐ เช่น กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมกิจการเด็กและเยาวชน กรมกิจการผู้สูงอายุ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นต้น

2) หน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการ เช่น กรมการปกครอง กรมที่ดิน กรมสรรพากร ธนาคารต่าง ๆ เป็นต้น

3) หน่วยงานที่เป็นทั้งมีภารกิจในการจัดสวัสดิการของรัฐและเป็นเจ้าของข้อมูลด้วย เช่น สำนักงานประกันสังคม สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เป็นต้น

ดังนั้น การพัฒนาระบบงานตามข้อเสนอจึงต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวในการเตรียมความพร้อมของระบบงานที่ต้องมีการเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน และการปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ ที่อาจเป็นข้อจำกัดในการเปิดเผยข้อมูลหรือขั้นตอนดำเนินการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

แนวทางการบริหารความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าวโดยการสร้างการรับรู้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการพัฒนาระบบงาน และให้หน่วยงานเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบงานด้วยการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) และกำหนดให้มีการจัดประชุมเพื่อหารือแนวทางการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งด้านระบบงานและกฎ ระเบียบ หรือขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 ภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนข้อเสนอ

2.3.1 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) เพื่อให้สามารถวางแผนการปฏิบัติงานและนำไปปฏิบัติได้ได้อย่างเหมาะสม ทันกาล โดยสามารถติดตามและประเมินผลงานได้อย่างชัดเจน

2.3.2 การคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic Thinking) เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ที่ได้รับมอบหมายและการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมอย่างเป็นระบบ

2.3.3 การตัดสินใจ (Decision Making) ด้วยความรอบคอบและรวมทั้งการยอมรับในผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ

2.3.4 การทำงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ (Achieving Result) โดยจะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการนั้นให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่ตั้งเป้าหมาย และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

2.3.5 การบริหารทรัพยากร (Managing Resources) จะต้องมีการกำหนดและเตรียมความพร้อมของทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ เวลา และจะต้องใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

2.3.6 การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Managing Change) ต้องมีความพร้อมและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการและสามารถใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงเพื่อทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้

2.3.7 ทักษะในการสื่อสาร (Communication) การพัฒนาระบบงานดังกล่าวจำเป็นต้องมีการสื่อสารทั้งกับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกรมบัญชีกลาง เพื่อผลักดันให้งานสำเร็จ การสื่อสารเพื่อมอบหมายงาน การเจรจาต่อรอง หรือการนำเสนอ ต้องมีความเหมาะสม และชัดเจน และมีศิลปะในการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวและสร้างความประทับใจแก่ผู้ร่วมงาน เพื่อผลักดันให้งานสำเร็จลุล่วง

3.แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคล ไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม.

พระราชบัญญัติประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. 2562.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546.

ราชกิจจานุเบกษาประกาศ. เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก. ประกาศเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). 13 ตุลาคม 2561.

ราชกิจจานุเบกษาประกาศ. เล่มที่ 135 ตอนที่ 24 ก. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนปฏิรูปประเทศ. 6 เมษายน 2561.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560 - 2564.

ราชกิจจานุเบกษาประกาศ. เล่มที่ 136 ตอนที่ 41 ก. กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2562. 3 เมษายน 2562.

กรมบัญชีกลาง. ยุทธศาสตร์กรมบัญชีกลาง. <http://www.cgd.go.th>.

กระทรวงการคลัง. ยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง. <http://www.mof.go.th>.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. ไทยคู่ฟ้า. เดือนเมษายน - มิถุนายน 2561. //<http://thaigov.go.th>.

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน. บทความนานาสาระประจำเดือนพฤษภาคม 2560. <http://www.fpo.go.th>.

ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

นางสาวสุดจิตร ลากเลิศสุข

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี/มหาวิทยาลัยรามคำแหง/2530
 ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ)/สถาบันเทคโนโลยี
 พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง/2542

ประสบการณ์การรับราชการ

2532 รับราชการในตำแหน่งนักวิชาการคลัง 3 กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
 2551 - 2556 นักวิชาการคลังชำนาญการพิเศษ
 2556 - 2559 ผู้อำนวยการกองแผนงาน
 2559 - 2560 ผู้เชี่ยวชาญด้านตรวจสอบภายใน (นักวิชาการสอบภายในเชี่ยวชาญ)
 2560 - ปัจจุบัน ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ทุนการศึกษา

กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 กรมบัญชีกลาง ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400